

Sipoon kunnan ilmastosuunnitelma

Tekninen valiokunta 12.11.2024 § 152

Valmistelija: asiantuntija Jere Loikkanen, jere.loikkanen(at)sipoo.fi

Tausta

Sipoo on sitoutunut kuntastrategiassaan (2022–2025) tavoittelemaan hiilineutraaliutta. Sipoon ilmastosuunnitelman laatiminen on asetettu talousarviossa 2024 yhdyskunnan ja ympäristön toimialan sitovaksi tavoitteeksi. Ilmastosuunnitelma toteuttaa Sipoon strategiaa ja toimii jatkossa kunnan ilmastotyötä ohjaavana asiakirjana. Kuntien ilmastosuunnitelmavelvoitteesta säädetään ilmastolaissa (Ilmastolaki 423/2022, 14 a §).

Ilmastosuunnitelma laadittiin syksyn 2024 aikana yhdyskunnan ja ympäristön toimialan koordinoimana. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä kunnanvaltuuston, kunnan johtoryhmän sekä henkilöstön kanssa. Sipoon kunnan tukena ilmastosuunnitelman laadinnassa toimi konsulttiyhtiö MDI part of FCG:n asiantuntijat.

Sipoon ilmastosuunnitelman tavoitteena on kunnan ilmastotyön kokonaisvaltaisuuden, tavoitteellisuuden ja organisoinnin tarkentaminen, sekä kunnan ilmastojohtamisen käytäntöjen arvioiminen ja kehittäminen.

Ilmastosuunnitelman sisältö

Ilmastosuunnitelmassa esitellään Sipoon ilmastotyön lähtökohdat ja nykytila sekä kuvataan lyhyesti alueellisen ilmastotyön tilaa ja organisointia. Suunnitelmassa kuvataan Sipoon kasvihuonekaasujen kehitystä, nykytilaa ja jakaumaa sektoreittain. Lisäksi ilmastosuunnitelmassa määritellään tavoite kasvihuonepäästöjen vähentämiselle kunnassa ja keskeisimmät päästövähennystoimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi sekä suunnitelma ilmastosuunnitelman seurannalle, ilmastoviestinnälle sekä vuorovaikutukselle.

Päästövähennystavoite

Sipoon kunta sitoutuu tavoittelemaan 80 % vähennystä kunnan käyttöperustaisiin kokonaispäästöihin vuoteen 2035 mennessä. Päästövähennystavoitteen vertailuvuosi on 2007, jolloin Sipoon käyttöperustaiset kokonaispäästöt olivat 181,7 kt CO₂e. Vuonna 2035 päästöjen tulisi olla 36,4 kt CO₂e tai alle.

Täydentävät tavoitteet

Tavoitteen suuntaamisen tukemiseksi Sipoo on asettanut ohjeellisen välitavoitteen vuoteen 2030. Tällöin päästömuutoksen tulisi olla -70 % vuoden 2007 tasosta. Näin ollen vuoden 2030 päästötason tulisi olla 54,5 kt CO₂e tai alle.

Sipoon ilmastotavoite koskee myös kunnan alueen hiilinieluja. Sipoo vahvistaa hiilinieluja siten, että kunta on määritelmällisesti hiilineutraali

vuonna 2035. Hiilinielujen suunnitelmallinen vahvistaminen ja hiilineutraaliustavoitteen seuranta edellyttävät kunnan maankäyttösektorin nielujen ja päästöjen ymmärrystä. Näin ollen Sipoo sitoutuu edistämään tiedon ja datan kehittymistä kunnan maankäyttösektorin nielutaseen osalta.

Ilmastosuunnitelmassa käytetyt päästöarviot on laskettu niin kutsutun Hinku-laskennan mukaisesti, joka on Suomen ympäristökeskuksen käyttämä kuntien päästökehityksen seurantaan laadittu oletuslaskentamalli. Sipoo seuraa laskentamenetelmän kehittymistä ja tekee tarvittavat päivitykset toteumien ja tavoitteiden päästömääriin, mikäli laskenta Sipoon alueellisten päästöjen osalta muuttuu tai tarkentuu.

Päästövähennystoimenpiteet

Sipoon päästövähennystoimenpiteet on määritelty taustaselvitysten ja -aineistojen, muiden kuntien esimerkkien sekä kunnanvaltuutettujen, johtoryhmän ja henkilöstön ideoiden perusteella. Kaikki toimenpiteet ovat sellaisia, jotka liittyvät suoraan kunnan omaan toimintaan.

Ilmastosuunnitelman ulkopuolelle on taas jätetty esimerkiksi sellaiset yksityisen sektorin tai julkishallinnon muiden tasojen toimenpiteet, joihin kunta ei voi vaikuttaa. Asukkaiden ja yritysten päästövähennykset on huomioitu mm. kunnan viestinnän, neuvonnan ja yhdyskuntarakenteen kehittymisen kautta.

Toimenpiteet on luokiteltu seitsemän kokonaisuuden mukaisesti:

- 1) uusiutuva energia ja energiatehokkuus
- 2) yhdyskuntarakenne ja liikenne
- 3) rakentaminen ja kiertotalous
- 4) kestävä arki
- 5) vihreä siirtymä ja elinkeinoelämä
- 6) hiilinielut- ja varastot
- 7) ilmastonmuutokseen sopeutuminen.

Kussakin toimenpidekokonaisuudessa on noin 5–10 konkreettista päästövähennystoimenpidettä, joita on ilmastosuunnitelmassa yhteensä 44 kappaletta.

Suunnitelman seuranta

Sipoon ilmastosuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain ja toteutuksen seuranta kytketään talousarviosuunnitteluun ja tilinpäätökseen. Seurannan käynnistämiseksi päästövähennystoimenpiteille on laadittu ydinindikaattorit. Ydinindikaattoreiden avulla seuranta on tehokasta, ja tulosten avulla voidaan tehdä tarvittavat johtopäätökset ja korjausliikkeet ilmastosuunnitelman toimeenpanoon. Indikaattoreita voidaan päivittää ilmastotyön edetessä ja tietolähteiden kehittyessä.

Ilmastosuunnitelman päivitystarpeita tarkastellaan valtuustokausittain.

Esittelijä	Yhdyskuntajohtaja Andersson Albert
Ehdotus	Tekninen valiokunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että Sipoon kunnan ilmastosuunnitelma hyväksytään.
Käsittely	
Päätös	Tekninen valiokunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen.

Liitteet

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 331

Esittelijä	Kunnanjohtaja Grannas Mikael
Ehdotus	Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Sipoon kunnan ilmastosuunnitelma hyväksytään.
Käsittely	
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen.

Liitteet

Valtuusto 09.12.2024 § 107

1150/11.06.01/2024

Kunnanhallituksen ehdotus

Valtuusto hyväksyy Sipoon kunnan ilmastosuunnitelman.

Käsittely

Heikki Vestman ehdotti, että toimenpiteen 8 kuvausta sivulla 28 muutetaan seuraavaan muotoon:

“Edesautetaan täydennysrakentamista ja kasvun keskittämistä asutuskeskuksiin. Kehitetään kyläalueita ja mahdollistetaan osaltaan haja-asutusta.”

Jokke Härmä kannatti Heikki Vestmanin ehdotusta.

Kicka Lindroos ehdotti, että toimenpiteen 8 kuvausta sivulla 28 muutetaan seuraavaan muotoon:

“Yhteensovitetään Sipoon ilmasto- ja kasvatavoitteet ja tarkennetaan kestävä kasvun toteutustapoja. Edesautetaan täydennysrakentamista ja kasvun keskittämistä asutuskeskuksiin. Kehitetään kyläalueita ja mahdollistetaan osaltaan haja-asutusta.”

Tapio Virtanen kannatti Kicka Lindroosin ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että asiassa oli tehty kaksi kannatettua vastaehdotusta, minkä vuoksi oli äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että vastaehdotukset asetetaan ensin vastakkain siten, että Kicka Lindroosin vastaehdotusta kannattavat äänestävät "jaa" ja Heikki Vestmanin vastaehdotusta kannattavat äänestävät "ei", jonka jälkeen voittanut ehdotus asetetaan kunnanhallituksen ehdotusta vastaan. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Äänestys:

Kicka Lindroosin vastaehdotus - 19 ääntä

Heikki Vestmanin vastaehdotus - 23 ääntä

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto hyväksyi Heikki Vestmanin vastaehdotuksen tässä äänestyksessä äänin 19-23.

Puheenjohtaja ehdotti, että kunnanhallituksen ehdotusta kannattavat äänestävät "jaa" ja Heikki Vestmanin vastaehdotusta kannattavat äänestävät "ei". Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Äänestys:

Kunnanhallituksen ehdotus - 7 ääntä

Heikki Vestmanin vastaehdotus - 35 ääntä

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto hyväksyi Heikki Vestmanin vastaehdotuksen äänin 7-35.

Päätös

Valtuusto hyväksyy Sipoon kunnan ilmastosuunnitelman liitteen 1 mukaisesti.

Liitteet

Liite 1 - Hiilineutraali Sipoo 2035, Sipoon ilmastosuunnitelma, kv 9.12.2024 § 107

Liite 2 - Äänestys kv 9.12.2024 § 107